

اداره مخصوصه

درسعادتده ياب عالی جادهسندھ

محل اداره :

مشرط القیم

اخطار :

مسلكنزه موافق آثار جديده مع المنوبه

قبول اولنور

درج ابدلین آثار اعاده اولنار

دين ، فلسفه ، ادبيات ، حقوق و علوم دن باحث هفتهلق رساله در

مؤسلى : ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

سنه لکى

۶۰

۸۰

۸۰

التى آيلنى

۳۰

۴۰

۴۰

درسعادتده

ولاياتده

ممالك اجنبیهده

تاریخ تاسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیراهدن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

درسعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

ایکنجی جلد

۱۲ رجب ۳۲۷ پنجشنبه ۱۶ تموز ۳۲۵

عدد : ۴۷

عثمانی بایراغی

— کرید برجنده —

داماتی دریای اوین برج اوزرنده
شهبال ملانک کبی پیوسته آفاق
بکار کیجه بی ساهر وزنده
شرقک او بویوک جیهه سی، بایراق !
ارواح اعظمه اولوب گاه مشافه
پهنای سر ائرده بیلنمز نه فصیلدار ؛
بعضاً دوشونن حاله مشابه
بر لحظه دوروب صوکره قیلدار .
مغلوب تهیج کبی بمضاده خروشان
اطلال محیطاته وورورشهر نفرین ؛
بعضاً کورونوب ساحل یونان
مشغوم خبرلر ویرر انکین . . .

§

ای هیکل بر عننه ، تمثال شرف ، ای
ارطغرلک اصفادینه ترک ایتدیکی فرمان ،
ای حربه دوکوب سایه رحمان
انسانه اولوم ذوقی ویرن شی !
فوقکده کی ارواحی ده اشهاد ایدهرم که
پامال ایدهرم دست تعدی سنی اصلا
قان اولسه شویشکده کی دریا
جیهه کیره دوشمزینه حاشا !

ابراهیم علاءالدین

۱۸ حزیران ۳۲۵

مباحثات :

سنین وفیره دنبری بین العلماء قبل و قالی موجب بعض مسائل حقنده
بوکرده جریده فریده معتبره کزده مباحثات سرلوحه لی بعض استفسارات
ایله فقهانک بوباده کی تبعاتی استقرا اولمش و عاجز لرنبجه مسائل مذکوره
حقنده فقهاء عظام و متأخرین کرام حضراتندن مروی نقولک محدودیتنه
مبنی تعیین مسئله ده تردد حصوله کله رک علماء اعلام افندیلریمزک
بوباده کی تتبع و مطالعه لری نتایجنه انتظار ایتکده ایه مهده بو آنه
قدر شو یوله بر اثر نشر ایدلماش اولدیقندن اسانده کرامتک بو
خصوصده کی مطالعات و تبعاتلرینک نشریله اوزاق و کوچک مملکتلرده
مقدس وظیفه ایله مشغول اولادلرینی تردد دن خلاص بیورملری رجاسیله
عاجزانه بعض مطالعه لری صراط مستقیمه کوندیریورم . هر تقدیر
معلومی اعلام قیلندن ایه مهده اسانده کرامتک نشر مطالعاتنه

وجدانلر اونک احتشام باطنیسی طایمقده کوجلاک چکمز ؛ صورتده
نه قدر منفرد بولنورسه بولنسون ، میل معالی ایله متصف قلبلر
اطرافندن بر زمان آیرماز .

عندنده کاشانه لری ، سیرایلرک نه قیمتی اوله بیلیر که جهان روحی
اک محتشم قصرلر ، اک معظم سماد تسمیرلر ، اک نکه پیرا منظره لر ، اک
جان آشنا سیالر ، اک سرمدی نورلره مالامال .

نه عالی حیات که قلوب امتده پایدار اولیور . نه بویوک عزت که
جیهه اعصارده ابدیاً اشراق ایدیور . وفی ذلک فتنینا فس المتنافسون .
أوت واقما بر آلائی فطرت سافله اصحابی بویله حقیقی بر شرف
قزائمش اولان وجوده هجوم ایدرلر ؛ بیچاره بی سهام طمن و تزئیفه
هدف ایتکدن چکنمزلر . اکتساب شرف نامنه بر طافم رزائل
اعمال ایله ائتلاف ایلمش اولان بو مخلوقلرک نظر نده اونک بارلاق
بارلاق مظفریتلری ، یک سونوک کورونور . بونلر کلک شمیم لطیفندن
قاجه رق مردار قوقولره جان آتار مهوود ییس بو جکره بکزر !

بویوک بویوک ایشلر کورن بر مرد فاضل ایچون انسانلقدن نصیبی
اولیان بر طاقم اسافلک هدف استخفاف اولمق ، یا خود بر آلائی نانکورلرک
اضرارینه معروض قالمق استبعاد اولانه حق برشی دکلدن . انجق حقیقت
آرانه حق اولورسه بوکی بسپایکان کندیلرله اکلنیور ، کندی ضررلرینه
چالیشیور دیمکدر . ذاتاً اولرده اوزون مدت بو عمای غفلت ایچنده
قالمازلر ؛ مسخریه آلدقاری ، اضرارینه یلتندکلی آدمک غرسیمینی
یتیشیر یتیشمز میوه سنی قوبارمقدن کری طورمازلر ، اوندن صوکرده
اغاچی دیکن ، محافظه سنه چالیشان آدمه قارشى تشکر ایتکدن باشقه
برشی پایه مزلر ؛ ولو او آدم اسباب شرف توهم ایتدکلی ظواهرده
کندیلرندن دون بولنسون .

صوکره اوغرایه جقلری جزا ایه ندامتدن ، وقیله پایدقاری
فناقلری آکرق تلهفدن عبارت قالیر .

ایشته شرف حقیقی بی موجب حرکتده بولنان آدم تکریم الهییه
مظهر اوله رق یا شادقجه مکرم اولور ؛ مهر موجودیتی بو عالمک
افقندن چکیکنجه ده شعاعاتی دنیا ده کی ییلدیزلره ، بدرلره قارشى محتجب
اولماز ،

أوت ، واقعا کنیدیسی اولور ، جسمانیی دین تراب عدم اولور ؛
لکن بشریتک قلبندن ، اخلافک یادندن هیچ بر زمان کیتمز . نزد
الهیده حیات ابدیه مظهر اولور . اونک حیاتی نه کوزل بر حیاتدر !
ولئیل هذا فلیعمل العاملون .

مصر مقتیسی مرحوم شیخ محمد عبده

مترجمی : محمد عاکف

احتمال که بر وسیله تشکیل ایدر امیدی بو خصوصاً مدار تشویق اولمده در . ومن الله التوفيق والهداية .

شمدي به قرر مملکتتمزده بر کونلك هلالك رؤيتي ممکن اوله . مدیغندن صوم و افطار ایچون ایکی شی ایله عمل ایتکدهیم : برنجیسی استفاضه که لوازمردن جم غفیر کلوب تواتر درجه سنده خبر ویرملری . ایکنجیسی لوازمزجه رؤیت هلال ثابت اولوب و حکمک دخی لحوقیه اعلام وایکی شاهدك یوله جیقارلدیغنه دائر آلتان تلغراف ایله .

تلغراف ۱۲۰۶ ده ایجاد اولنوب ۱۲۴۰ تاریخنده وقوعه کلان واقعه مسئله بی حله کافی ظن اولنور ایسه ده تلغراف و تلفون و تلسز تلغراف کی وسائط ایله عمل اولنوب اولمیه جفنده شمدي به قدر فقها سکوت ایتشارددر . فقط شو مذکورات ایله عمل دخی قواعد فقهیه دن استخراج اولنه بیلور .

۱۲۴۰ ده کی وقعه : شعبان المحترمک یکرمی طقوزنجی کونی اتین کیجه سنده دمشق شامده استماع اولنان شهادت و مقینک فتوای اوزرینه رمضانک ثبوتی و اوروجک فرضیتیه حکم اولنوب رمضانک دخولی و ناسک صائم اولقلمنی اعلان اولمسی اوزرینه بعضی شافیه بو حکمی نقض مراد ایتدیلر و زعم ایتدیلرکه رمضانک اولی اولمسی ثابت اولان اتین کونی صیحه سنده بر جماعتک هلالی کوردکلرینی ناسک بعضیسی خبر ویریلور . شو حالده شو اثبات شافیه و حنفیه صحیح اولماز . زیرا هم اقشام هم صباحی هلالک کورنمسی اصلاً ممکن اولدیغندن بزم منجماریمز عندنده عقلاً ممکندر . او یله ایسه شهادت و حکم عقله مخالفدر . مذهبیک اتفاقیه شهادت و حکم باطلدر . و زعم ایتدیلرکه حکم اصلندن صحیح دکل و خطای صریحدر . زیرا سلطان او حاکمی بر سنه ایچون حاکم قلدی . سنه ک آخری ایسه غره رمضان رمضانک دخولیه قضادن معزول اولوب حکم مسطوری صحیح دکلدر . زاعم شهرک حاکم حکمی و حکمدن صکره ثبوتی و علمیه حکمک سختی درک ایده مدی .

بعض شافیه بو حکمی کتب حنفیه دن بحرك عبارده سنه راجع اولماسنی زعم ایتدیلر بحرك عبارده سنی بوقضیه ده حاکمک خطاسی اوزره داله بولیلر و زعم ایتدیلرکه حنفیه شو مسئله ظاهرده مذهبیرینی فهم ایده بولرلر . شو حالده حکم هر ایکی مذهب نظر آ دخی مخالف اولور .

وقعه عوام و جاهلر بیننده شیوع بولدی و خبر بلاد اسلامدن چوقلرینه مستفیض اولدی . بعضیلر اهل شام کبی یوم الاتینده صائم اولدیلر ، برطاقیده سالف الذکر شافیه رأینده بولندیلر . مسئله یودی قبل وقال جوغالدی . ایشته اوزمان شوزاعملر ایچون مذهبیری اوزره خطا ایتدکلری یقیناً تبین ایتدی ایسه ده بعضیلری بز بو مباحثاتی حنفیه ک خلافتدن خروج ایچون یابدق و حنفیه بو مسئله ده مذهبیرینی بیلمیورلر دیمکه قدر واردیلر . حالبوکه بو ادعای طوغری دکل ایدی . بیلمزمیزکه مسئله مسئله اجماعیه در . مسئله اجماعیه ده ایسه اختلاف یوقدر .

ایشته او صرملرده محمد بن عابدین مرحوم فقهاء عظامک اقوالی جمع و بویابده کی مطالعاتی بیان صدندده تنبیه الغافل والو سنان رسا سنی وجوده کتیردی . هلال رمضانک نه ایله ثابت اوله جنی و کوندزین رؤیت هلاله و نجوم و حساب علماسنک اقواله و مطالعک اختلافاته دائر اولان احکام شرعییه دیرت فصلده بیان ایتدی . مشار الیهجه مختار اولان اقوال فتوی صورتنده تصویر اولنورق صراط مستقیمک قرق دردنجی نسخه سنه درج ایدلدیکندن تکرار ایضاحه احتیاج قالمیوب شو مسائل هلالیه دن بعض اهمی حقنده کی مطالعاتی عاجزانه تردیف ایده جکم .

برمقی حسابک قطعی اولوب (ومن آتی کاهنا او منجما . . .) حدیث شریفنده اولان نهی ایله علم الاحکامی مراد ایدر و مواقیت صلاة و قبله بیلنه حکم قدر علم حساب و نجومی تعلم جائز اولدینی ایچون مثلاً منجمون و حسابیونک فلان کیجه آی طوتیه جق ، فلان کون هلال رمضان ظاهر اوله جق دینکلری مجرد حسابدر . نهیده داخل دکلدر دیه رک صاحب اشباه وقاضی و جمع العلوم صاحبک (لا بأس بالاعتماد علی قول المنجمین) قوللری وابن مقاتلک منجم و حسابیونه سؤال اولنور و بولردن بر جماعت اتفاق ایدر ایسه سوزلرینه اعتماد اولنور [زیرا امت ضلالتده اجتماع ایتمز] قولیه عمل ایدوب منجم باشینک تقویم رسمیسی ایله مثلاً غره هلال شهر رمضان اتین کوندن معتبردر دیو فتوی ویرر و اول فتوی ایله او کونک حاکمی اتین کونک رمضان اولمسی ایله حکم ایدر و اعلام دخی ویرایسه حکمی صحیح و اعلامی موافق اولدیغندن اولکونک اوروجنی یمک حرامدر . غره هلال شوال دخی بویله اولوب برمنوال محرر حکم و اعلام ویریلور ایسه اول کون اوروج طوتمق حرامدر فقط ۱۲۷۳ ده صادر اولان اعلام اول سنه ک رمضان مخصص اولوب شمدي آنکه عمل اولنمز . حمد اولسون بلاد من حاکم ، مقتیدن خالی دکلدر . قضا و کفارت لازم کلوب کایه جکی و منتسبین علم هیئتک صائم اولوب اولیه جنی شو بیاندن آکلاشیله جنی کبی تنبیه الغافل رساله سنه دخی مراجعت اولنور . کله تلغراف ، تلفون ، تلسز تلغراف مسئله سنه : مجتهد غیر منتسب هر نقدر زمانمزده تجویز اولنمز ایسه ده مجتهد منتسب موجوددر . دور هیچ بر زمان مجتهددن خالی دکلدر . فقهاک قواعد فقهیه لری میدانده اولدجه بو بابده بیوک ترده محل کورهیم . زیرا فقها من بر مصرده رمضان و یا شوال ثابت اولدیغنده سائر ناسه لازم کلور . و ظاهر مذهبده اهل مغربک هلالی رؤیتیه اهل مشرقه لازم کلور دیورلر . شو حالده مثلاً قضا منزه نسبت طقوز ساعت مسافده قره حصار ایله اقشهر ویدی ساعت مسافده عزیزیه و دها اوزاق بر محله رؤیت هلال ثبوت بولهرق مبدأ رمضان و یا شوال ایچون حکم اولنوب اعلام شرعی صدور ایدوب قضا منزه رؤیت هلال ممکن اوله میوب رؤیت هلال ثابت اولان مذکور محللردن برندن رسماً تلغراف ایله اخبار کیفیت اولنوب و بزم ایچون یقین حاصل اولدیغنده بزده ایکی حال میدانده کلور :

قبول ایتمز بر قناعت مطلقه و اردر. شمعی بونلری برر برر تدقیق ایدم :

اولا برنجی قضیه بی اله آلهم : بوباده ترده محل کورمیه رک ، تکرار ایدرم که : تخطری بیله دلخراش اولان اومنحوس استبدادک تملی، نقطه استنادی ال شامل معنایله سوء اخلاقدر. چونکه استبداد خالق حکیم حضرت تلمینک فطرة ممتازیه مظهر قیلدینی انسانی خصب الانسانیه حائز اولدینی حقوق طبعیه دن محروم قیلحق شویله که انسانک ال قطعی و مقدس حق طبعیه سی اولان حریتی دها طوغری تعبیرله انسانیتی سلب ایدرمک اونی بهائمه الحاق ایلمکدر. استبدادک بوراده کی معنای معروفی بوندن عبارت دکلی ؟ یعنی انسان خالقنک احسان واجب الشکرانی بونان حقوق اصلیه سنک اقسام مهمه سندن مستفید اوله میه حق اوتقیدرده سائر بهایمندن پکده فرقی قالمیه حق . حالبوکه بویله بر حال فلاکت ماله معروض قالمق ضعف اخلاقک بر نتیجه مشئومه سی اولدیغنه بن امین . اوت بتون وجدانله قائم که متانت اخلاقی محافظه ایدوب طوران بر قوم — بعض استثناء آدن قطع نظر — هر زمان هر یرده محافظه حقوقده موفق اولور . بر قومک حسن اخلاقه خلل کلدکجه اوقوم ایچون بلای استبداده کرفتار اولحق یوقدر . چونکه استبداده کردنداده اولمسی ایچون انسانده حس مقاومت قالماق، دماغی مسکنت ، عجز قابلامق لازم کلور . بوده سوء اخلاقک تولید ایدمکدیککی بر حال الیمدر .

ظن عاجزانه مه کوره عوامل مادیه ومعنویه ایچنده سوء اخلاق قدر انسانلره تخریبات مدهشه ایقاع ایدن برشی تصور اولنه من . فساد اخلاق ، اضمحلال اقوامک بر مقدمه بینه سیدر . تاریخ عمومی نظر امانه آلدقده کوریلور که بر قومک اخلاقی بوزلمدکجه او قوم منقرض اولماش ، بالعکس صفوت اخلاقی محافظه ایدمیه میان اقوام عاقبة الامر هلاک اولمشلردر . بونک ایچون کره ارضده تابدایت خلقتدن بو آنه دکن تقدیر مستبد حکمدارلر کلش ، تقدیر حکومات مستبده تأسس ایتمش ایسه هپ مللرینک ضعف اخلاقدن استفاده ایتمشلردر . بناء علیه بیانات سابقه مزک بر قضیه محکمه اولدیغنی بیلان وملتکی کندی آمال حریصانه سنه اسیر وفدا ایتک ایستیان بر طاقم آلق حکمدارلر مقصدلرینه قولایجه وصول ایچون هر شیدن اول حسن اخلاقی مدهش بر صورتده بالطله مشلر . بو خصوصده هر نه یایمق لازم کلیرسه یامشلردر .

ایشته دماغی مجرد شیطن و ملعت معدنی اولان عبدالحمید ثانی دخی مثلی نامسبوق بر استبداد وطنسوز تملنی وضع ایدمیه یلمک ایچون اول باول بوملت نجییه نک اخلاقی بوزمنی دوشونمش ، استحصال امل بابنده توسل ایتدیککی ویا ایتک ایسته مدیککی وسائط مله ونانه قلمامشدر . بونلر اوقدر چوق ومتوعدرکه صایمقله بیتر کبی دکلدر . یالکز شوقدر دیه بیایرم که : ال برنجی واسطه اولحق اوزره مملکت مزده شعله عرفانی اطفاء ارباب علوم وفنون ، علی الخصوص حریت پرورانی برر صورتله افنا ایلمک طریق ابلیس پسندانه سنی اختیار ایلمشدر .

۱ — رمضان غره سی ایسه قضا مزجه رؤیت ویا استفاضه ایله رمضان ثابت اولمدیغندن اول کون اوروج طوتماق حلال .

۲ — شبهه سز و یقیناً بیلورز که تلغراف رسمیده خلاف اولم . اول کون رمضاندر . اوروجی طوتماق حرام .

حرمت جانبی ترجیح ایله تلغراف ایله عمل ایدوب اول کون رمضان اوروجی طوتمق ورمضانی اعلان ایتک واجبدر . شوال آبی اعتبار اولندیغنده ینه بویله دره شوال آیتک غره سی تلغراف ایله خبر ویریلدیکنده ینه مملکت مزجه ثابت اولمدیغندن اوروج طوتمق حلال ولایم یقیناً بایرام اولدیغنی بیلدیکمزدن اوروج طوتمق حرامدر شو حالده بایرام یایمق واجبدر . تلفون و تاسر تلغراف ده بویله . شاهد بر شیئکحتی اکلامق ایچون مشروعدر . شو وسائط ایسه بر شیئک حقیقت وصحتی خبر ویرر اویله ایسه بونلرایله عمل جائز ولایمدر . فقط اولی اولان رمضان ثابت اولان مملکتک حاکمی دیگر حاکمه شاهدلرله اعلام یوله چیقارلدی دیهرک تلغراف ایله معلومات ویرمک کرکدر . اقوال فقهایه تبعاً ایشته مطالعات عاجزانه بوندن عبارت اولوب استاذ کل مناسرتلی اسماعیل حق افندی حضرتلری وامثالی کبی علماء ذوی الاحترامزک وجعت علمیه نک بو بابده کی مطالعه لرینی اولادلرینه بیدریغ بیور مه لرینی عن صمیم القلب تمی ایلم . الله موفق کل خیر .

۱ رجب ۳۲۷ سنه بولوا دین قضای مفتیسی

محمد علی

صمیمی

مساوی اخلاق و نتایجی

بوندن اول مکارم اخلاق وسعادت دارینه تخصیص ایتمش اولدیغیم بر مقاله ده : انسان ماهیتی ایجابجه همه حال سعادت فانیه و باقیه نامیه ایکی درلو سعادتیه مقتدر ایسه ده مقصد اقصای سعادت باقیه اولدیغنی شوقدر که بونک موقوف علییه ده سعادت فانیه بولندیغنی وبوسعادت ترک ایکسنه بردن نائل اوله بیلیمک ایچون مطلقاً مکارم اخلاق ایله اتصاف لازم کلدیککی وبوده آنحق مقتضای فقه شریفه تمام مراعاتله حصول پذیر اوله بیله جککی جملاً و مدلاً سویلمش ایدم . فقه شریفک مقتضیات فوز غایانه کاینغنی مراعاتک کیفیتنی انشاء الله ایلریده بقدر الامکان بیان ایتک اوزره بو مقاله مده دخی مساوی اخلاقی . لکن علی الاطلاق دکل بلکه استبداد ومشروطیتیه قابل انکار اولمیه ان تأثیرات مخصوصه سی اعتباریله ، موضوع بحث ایده جکم . والله المرشد .

اول امرده شونقطه لر کی دقتله قید ایتک لازم کلور که مؤبدأ فانیه محکوم اولمسی خدای لم یزل حضرت تلمینک الطاف بی نهایه سندن اخلاص تام ایله تمی ایلدیکمز «استبداد» ک اساسی سوء اخلاق اولدیغنی کبی ابدیاً بقا بولمسی بتون قلمزله ایستدیکمز «مشروطیت» ک مناسی ده حسن اخلاق اوله جقدر وبوقضیه لرک صدقده بنم تغییر وترزل